

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права
Кафедра права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

Підпис

« 2 » вересня 2024 року

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Етичні стандарти юридичної практичної та наукової діяльності

Освітньо-професійна програма Право

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Таблиця 1 – Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Тарасевич Тетяна Юрївна
Профайл викладача	http://pravo.khnu.km.ua/professorsko-vykladatskyj-sklad/
E-mail викладача(ів)	Loginova60@ukr.net
Контактний телефон	096-887-31-35
Сторінка дисципліни в ІСУ	
Консультації	Очні: ___ ауд. 4-416 Онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			+ залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	1	1	5	150	72	36		36		78				

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Етичні стандарти юридичної практичної та наукової діяльності» становить частину фахової підготовки магістрів, що отримують освіту у галузі права. Її вивчення обумовлена необхідністю системного розгляду усього комплексу питань, які виникають в правовідносинах правничої діяльності та їх реалізація у різних сферах професійної діяльності юриста.

У рамках навчальної дисципліни студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен розуміти сутність фундаментальних європейських і національних етичних стандартів правничої діяльності; здатності, використовувати, утверджувати і розвивати в професійній діяльності юриста правові цінності; вироблення уміння утвердження та дотримання етичних стандартів юридичної діяльності, стандартів професійної незалежності як із правової, так і з морально-етичної позиції, вміння використання морально-етичних норм та правил поведінки у конкретних життєвих ситуаціях; вивчення міжнародних стандартів організації та діяльності прокуратури, адвокатури, системи судових органів, їх класифікації та сутності; вивчення міжнародних стандартів поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку; вивчення актуальних зарубіжних доктрин організації і діяльності інститутів прокуратури, адвокатури, судової системи; 3 найбільш важливих тем навчальної дисципліни передбачені семінарські (практичні) заняття, на які виносяться основні питання, дискусійні теоретичні положення, а також запропоновані задачі, конкретні проблемні ситуації, які складені на основі узагальнення практики та аналізу необхідного законодавства і мають умовний, навчальний характер.

Пререквізити: – «Теорія держави і права»,

Кореквізити: – «Адвокатура України», «Нотаріат України», «Судові та правохоронні органи».

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Ознайомлення з моральними засадами й етичними стандартами правничої професії, а також змістом і умовами формування компетентностей, які є основою правової, комунікативної та наукової культури юриста.

Завдання дисципліни. Ознайомлення з поняттям й сутнісними рисами професійної культури юриста, її структурою та значенням; розгляд основних змістових (насамперед, аксіологічних), структурних і функціональних характеристик правової культури юриста та осмислення цього феномену як основи його професійної культури; засвоєння змісту основних категорій етики як методологічного інструменту вивчення морально-етичної регуляції професійної діяльності правника, а також розгляд механізму дії моральних регулятивів; ознайомлення з поняттям і функціями моральної культури юриста та основними моральними якостями (вимогами до моральності) юриста; вивчення основних положень і принципів найважливіших формалізованих джерел правничої етики; ознайомлення з поняттям комунікативної культури юриста та аналіз професійних якостей і умов, необхідних для формування комунікативної компетентності юриста; розгляд поняття наукової культури юриста та основних характеристик середовища її формування; аналіз основних проявів, причин виникнення і шляхів подолання деформацій професійної свідомості юриста; осмислення потенціалу самовдосконалення як форми розвитку професійної культури юриста. Навчальна дисципліна також покликана сприяти правовому і моральному вихованню здобувачів, зокрема, виробленню у них особистої поваги до загальнолюдських цінностей та професійних етичних ідеалів.

Очікувані результати навчання.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 5 Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово
- ЗК 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 7 Здатність приймати обгрунтовані рішення
- ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті
- ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Фахові компетентності:

- СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.
- СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського Союзу з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.
- СК 4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.
- СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.
- СК 6. Здатність обгрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
- СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
- СК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
- СК14.Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обгрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
- СК16. Здатність правового супроводження міжнародної діяльності бізнесструктур.

Програмні результати навчання:

- ПРН 5. Вільно спілкуватися іноземною мовою професійного спрямування (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.
- ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні практичних послуг.
- ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.
- ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
- ПРН 14. Обгрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
- ПРН 17.Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.
- ПРН 18. Застосування в процесі супроводження міжнародної діяльності бізнесструктур прецедентну практику міжнародних, європейських та вітчизняних судів..

Тематичний план дисципліни і календар його виконання.

Таблиця 3 – Тематичний план дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6

1	Правові цінності та етичні стандарти в професійній діяльності правника	Правові цінності та етичні стандарти в професійній діяльності правника	Опрацювання теоретичного матеріалу.	6	Літ.: 1,[C.120-127],3,4,5,6.
2	Міжнародно-правове регулювання етичних стандартів у професійній діяльності правника	Міжнародно-правове регулювання етичних стандартів у професійній діяльності правника	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 1,[C.120-127],3,4,5,6.
3	Доброчесність як важлива морально-етична складова діяльності правника	Доброчесність як важлива морально-етична складова діяльності правника	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 1,[C.120-127],4.
4	Етичні засади здійснення правосуддя. Професійна відповідальність судді.	Етичні засади здійснення правосуддя. Професійна відповідальність судді.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	4	Літ.: 3,4,19[C.25-32].
5	Особливості професійної відповідальності прокурора.	Особливості професійної відповідальності прокурора.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	4	Літ.:3,9,18[C.132-143].
6	Професійна етика та відповідальність адвоката	Професійна етика та відповідальність адвоката	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного завдання.	4	Літ.: 4,6,8,,16[C.145-157].
7	Професійна етика слідчого.	Професійна етика слідчого.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	4	Літ.: 5,18[C.32-43].
8	Професійна етика і відповідальність нотаріусів в Україні.	Професійна етика і відповідальність нотаріусів в Україні.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	4	Літ.: 4,5,14,18[C.87-96],20[C.67-78].
9	Кодекс професійної етики приватних виконавців.	Кодекс професійної етики приватних виконавців.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	4	Літ.: 4,5,14,18[C.87-96].
10	Етика та відповідальність правника. Особливості дисциплінарної відповідальності правників	Етика та відповідальність правника. Особливості дисциплінарної відповідальності правників	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 4,5,14,18[C.87-96],19[C.27-35].
11	Правова культура юриста	Правова культура юриста	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	4	Літ.: 3,4,5,21[C.56-68].
12	Політична культура юриста	Політична культура юриста	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	4	Літ.: 3,4,5,21[C.56-68].
13	Моральна культура юриста	Моральна культура юриста	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	4	Літ.: 3,4,5,21[C.68-72].
14	Естетична культура юриста	Естетична культура юриста	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	4	Літ.: 3,4,5,21[C.36-48].
15	Психологічні аспекти професійної діяльності юриста	Психологічні аспекти професійної діяльності юриста	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	4	Літ.: 3,4,5,21[C.87-93].
16	Форми зовнішнього та внутрішнього прояву взаємин між правниками.	Форми зовнішнього та внутрішнього прояву взаємин між правниками.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	4	Літ.: 4,5,22[C.87-96].
17	Юридична освіта та наука в Україні	Юридична освіта та наука в Україні	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	6	Літ.: 4,5,24[C.27-47].

			Всього:	78
--	--	--	---------	----

Примітка: *Лекції і практичні заняття проводяться щотижня по три години

Політика дисципліни.

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, індивідуальну роботу та інші домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати задачі; своєчасне виконання домашніх завдань з теми.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота	Підсумковий контроль
Усне опитування (обов'язковий мінімум оцінок – 5)	Тестовий контроль	Реферат	Залік за рейтингом
	0,4		
		0,1	

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 25. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестові завдання	1–13	14–16	17–22	23–25
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ECTS	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання	
A	4,75-5,00	5	Зараховано	
B	4,25-4,74	4		Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків.
C	3,75-4,24	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
D	3,25-3,74	3		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
			Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.	

E	3,00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.

Контрольні питання з дисципліни.

1. Професійна відповідальність юриста.
2. Види юридичної роботи та їх характеристика.
3. Загальна характеристика та основні риси юридичної професії.
4. Організаційно-управлінські начала юридичної професії.
5. Принципи юридичної діяльності.
6. Юридичні спеціальності: види та їх характеристика.
7. Юрист як державний службовець та політичний діяч.
8. Професія юриста та формування юриста як професіонала.
9. Професійно-особистісні якості юриста.
10. Особисті та професійні вимоги, що ставляться до адвоката.
11. Особисті та професійні вимоги, що ставляться до нотаріуса.
12. Особисті та професійні вимоги, що ставляться до прокурора.
13. Особисті та професійні вимоги, що ставляться до судді.
14. Особистісні та професійні вимоги, що ставляться до слідчого.
15. Основні принципи професійної діяльності нотаріусів.
16. Основні принципи професійної діяльності судді.
17. Принципи поведінки судді в судовому засіданні.
18. Міжнародна асоціація юристів: мета, завдання та напрями діяльності.
19. Міжнародні норми, які регламентують професійну юридичну діяльність.
20. Міжнародні організації, які створюють єдині стандарти юридичної діяльності.
21. Міжнародні стандарти професійної діяльності та відповідальності правника.
22. Моральна культура юриста.
23. Правова культура юриста.
24. Правосвідомість юриста.
25. Естетична культура – зміст освіти майбутнього фахівця права.
26. Естетична культура юриста: поняття, ознаки та загальна характеристика.
27. Етична культура юриста: поняття, ознаки та загальна характеристика.
28. Професійна етика суддів.
29. Професійна культура юриста.
30. Професійне мислення та елементи творчості в роботі юристів.
31. Співвідношення деонтологічних та правових засад правил професійної поведінки правника.
32. Характеристика Кодексу професійної етики юриста.
33. Професійно-етичні правила поведінки працівника органів внутрішніх справ.
34. Правила адвокатської етики: характеристика основних положень.
35. Основні принципи адвокатської етики.
36. Моральна відповідальність юриста: основні засади.
37. Ретроспективний та проспективний аспекти юридичної відповідальності.
38. Юридичний склад професійно-правової відповідальності правника.
39. Суб'єктний склад юридичної відповідальності правника.
40. Поняття та види дисциплінарної відповідальності правника.
41. Поняття та зміст службової дисципліни правника.
42. Засоби забезпечення службової дисципліни правника.
43. Особливості притягнення до відповідальності адвоката.
44. Особливості юридичної відповідальності в ОВС.
45. Професійна відповідальність слідчого як вид юридичної відповідальності.
46. Професійна відповідальність судді.
47. Службова дисципліна працівників ОВС.
48. Службова дисципліна прокурора.
49. Провадження щодо правника.

Рекомендована література

Основна література

1. Бігун В. Добросесність і правосуддя. (Філософія. Теорія. Практика.). Київ: Інтерсервіс, 2021, 500 с.
2. Гриценко Т., Гриценко С., Іщенко Т., Мельничук Т., Чуприк Н., Анохіна Л. Етика ділового спілкування. К. Центр навчальної літератури. 2019. 344 с.
3. Європейський статут судді: прийнятий Європейською асоціацією суддів у 1993 р. URL: <https://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/perelik-dokumentiv/evrop-status-suddi.doc>
4. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: затв. наказом Національного агентства України з питань державної служби від 5 серпня 2016 р. № 158 (у редакції наказу Національного агентства України з питань державної служби від 28 квітня 2021 р. № 72-21). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>

5. Загальні принципи для спільноти юристів, прийняті Міжнародною асоціацією юристів (ІВА) 20.09.2006 р. у Чикаго. URL: www.ibanet.org/Document/Default.aspx?DocumentUid=FF459E31-D2E8-4EA8.
6. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, прийнятий делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 р. (з наступ. змінами і доп.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_343.

Додаткова література

7. Звід принципів для захисту всіх осіб, що піддаються затриманню чи ув'язненню в якій би то небуло формі, схвалений Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 43/173 9.12.1988
8. Кодекс професійної поведінки адвокатів у Міжнародному кримінальному суді.
URL: https://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/BD397ECF8CA8-44EF-92C6-AB4VEBD55BE2/140125/ICCASP432Res1_Russian.pdf
9. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів: затв. Всеукраїнською конференцією прокурорів від 27.04.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17#Text>.
10. Кодекс суддівської етики: затв. XI черговим з'їздом суддів України від 22 лютого 2013 р. URL: [http://court.gov.ua/userfiles/Kodex%20sud%20etiki\(1\).pdf](http://court.gov.ua/userfiles/Kodex%20sud%20etiki(1).pdf).
11. Лапкін А. В. Правові основи прокурорської діяльності в Україні: наук.-практ. посіб. Харків: Право, 2014. 320 с.
12. Міжнародні принципи незалежності та підзвітності суддів, адвокатів і прокурорів. URL: <http://www.refworld.org.ru/category,REFERENCE,ICJURISTS,,,52e64cf74,0.html>
13. <http://www.refworld.org.ru/category,REFERENCE,ICJURISTS,,,52e64cf74,0.html>
14. Навчальна програма курсу «Професійна відповідальність правника». Програма реформування сектору юстиції «Нове правосуддя». USAID/Україна. 2019. 62 с. URL: <https://minjust.gov.ua/files/general/2019/11/04/20191104142153-28.pdf>.
15. Основи професійної етики та поведінки прокурора навч. посіб. [Бевзюк І.М., Гвоздик О.І., Борзов А.П. та ін.; за ред. д-ра юр. наук, проф. Козьякова І.М. Київ: Нац. Академія прокуратури України, 2017. 184 с.
16. Правовий статус адвоката: проблеми теорії та практики : Монографія / Булеца
17. С.Б., Бисага Ю.М., Заборовський В.В. Одеса : Видавничий дім "Гельветика", 2019. 650 с
18. Правові підстави та приклади притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів, прокурорів, співробітників поліції та державних службовців. Законодавство, практика, приклади за видами порушень / упоряд. С. Г. Туманов. Харків : Право, 2020. 680 с.
19. Суддівський розсуд, судова помилка та суддівське свавілля: погляд через призму юридичної відповідальності суддів / А. Мірошниченко. Київ, 2020. 60 с. URL: <https://www.academia.edu/43070667>.
20. Судова практика у справах щодо притягнення до кримінальної відповідальності нотаріусів і працівників нотаріальних контор / Д.В. Журавльов, М.Г. Коротюк, О.В. Коротюк, К.І. Чижмарь. Київ : ОВК, 2019. 218 с.
21. Юридична деонтологія і професійна етика та логіка для юристів: навчально- методичний практикум для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки «Правознавство» / А. В. Грубінко; В. М. Кравчук. Тернопіль, 2016. 109 с.
22. Бабенко А. М., Борисова О. О. Юридична деонтологія : навчальний посібник. Одеса : ОДУВС, 2022. 176 с.
23. Конспект лекцій зі спеціального курсу «Юридична деонтологія» для студентів усіх форм навчання спеціальності «Право» / Укладач: Кузякова Ю. С. Дніпро, 2019. 37 с.
24. Курс лекцій з юридичної деонтології : навч. посіб. / І. А. Логвиненко, І. Л. Невзоров, Є. С. Логвиненко та ін. ; за заг. ред. І. А. Логвиненка, І. Л. Невзорова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 184 с.

13). Інформаційні ресурси:

1. <http://zakon4.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.ombudsman.gov.ua/> - Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
3. <http://www.coe.int/en/web/kyiv> — офіс Ради Європи в Україні.
4. <http://humanrights.org.ua/> - Центр інформації про права людини.
5. <http://helsinki.org.ua/> - Українська Гельсінська спілка з прав людини.
6. <http://umdp1.info/> - Асоціація українських моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органах.
7. <http://www.osce.org/> - Координатор проектів ОБСЄ в Україні
8. <http://court.gov.ua/> - офіційний веб-портал «Судова влада України»
9. <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>. - офіційний сайт Європейського суду з прав людини.
10. <https://hcj.gov.ua> - офіційний веб-портал Вищої ради правосуддя
11. [https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]}) - пошукова система case-law HUDOC Європейського суду з прав людини <http://www.reyestr.court.gov.ua/> - єдиний державний реєстр судових рішень

Завідувач кафедри права _____ М.П. Вавринчук

Гарант ОПШ «Право» _____ Т.Ю.Тарасевич